

5777 ²⁵/₅ 54: 2. beh. af f. t. l. om midlert. løntillæg m. v. til statens tjenestemænd m. fl. 5778:

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen, gående ud på indsættelse af en ny paragraf, *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 i betænkningen og § 6, således ændret, *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling *vedtoges* uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov nr. 171 af 31. marts 1953 om valg til folketing m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 3563; fremsættelsen findes i tidenden sp. 5601).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Holger Eriksen): På forslagsstillerne vegne skal jeg anbefale det foreliggende forslag om folketingsmedlemmernes vederlag til vedtagelse. Det principielle i forslaget er, at dette vederlag i fremtiden vel stadig reguleres efter pristallet, men at det ikke følger tjenestemændenes lønninger, for så vidt disse ved forhandling når højere, end pristallet giver udtryk for, og at det skattefrie fradrag for omkostninger ikke mere er sat i et bestemt forhold til vederlagets størrelse.

Hvad selve vederlaget angår, foreslås det fastsat til 16 000 kr. årligt for alle folketingsmedlemmer, uden hensyn til hvor de bor. Uden iøvrigt at ville drage sammenligning med tjenestemænd finder jeg anledning til at gøre opmærksom på, at dette beløb ligger under aflønningen for en fuldmægtig på ældste løntrin, ja, det vil efter 1. april ligge ca. 500 kr. under, hvilket vel må siges at være en beskedent placering. Man kan sige, at et folketingsmedlem tit vil have anden indtægt ved siden af, men

det gælder under alle omstændigheder også en ministeriel fuldmægtig. Repræsentanter i de lovgivende råd har da også mange andre steder et betydeligt højere vederlag end det, der her foreslås ydet de danske. Jeg skal slet ikke tale om Amerika, hvor en senator modtager 12 000 dollars årligt og desuden får dækning for sine kontorholdsudgifter, der ofte kan overstige det nævnte beløb betydeligt. Nå, Danmark er jo ikke Amerika, og vi har i det udvalg, der har været nedsat, naturligvis ikke skelet efter det nævnte beløb. Derimod har vi konstateret, at man fra mange sider i pressen har givet udtryk for, at det vederlag, der blev ydet de danske folkerepræsentanter, var for lavt.

De 16 000 kr. bliver pristalsreguleret, men kun med 1 pct. pr. portion, hvilket vil sige, at reguleringen, selvom man tager reguleringen af omkostningsvederlaget med, ikke bliver større end den regulering, der nu finder sted for det enkelte vederlag, og som allerede sagt er enhver forbindelse med tjenestemandsforhold iøvrigt afbrudt.

De 16 000 kr. er skattepligtige, men derudover udbetales der et omkostningsvederlag, der er skattefrit. Jeg vil ikke sige, at man derigennem har fundet de vises sten. Oprindeligt arbejdede man på grundlag af en opdeling af omkostningsvederlaget i de forskellige elementer, hvoraf dette er sammensat. Det var utvivlsomt det mest rationelle, men det var til gengæld også det mindst overskuelige, og derfor enedes man om at vælge den enkleste form.

Må jeg iøvrigt indskyde den bemærkning, at der vel i det udvalg, der har arbejdet med sagen, har været fremsat mange forskellige forslag, men de har alle haft karakter af skitser, som hverken det ene eller det andet parti havde noget ansvar for. Det forslag, der fremkommer her, står som anført samtlige forslagsstillere bagved.

Hvad omkostningstillægget angår, er det i tre forskellige størrelser, nemlig 4 000 kr. for dem, som bor i København eller indenfor en radius af 45 km fra Københavns hovedbanegård, regnet efter jernbaneafstan-

[Holger Eriksen.]

den plus afstanden fra den nærmeste station til bopælen; derefter 6 000 kr. for de medlemmer, der har bopæl i de øvrige sjællandske amter, og 10 000 kr. for dem, der har bopæl udenfor de sjællandske amter.

Det har naturligvis været umuligt at ramme det strengt retfærdige, idet der altid vil være en stor forskel for de enkelte medlemmer, efter hvor de bor. For at nævne et eksempel, så er Nyborg naturligvis ikke det samme som den fjerneste del af Thisted amt. Men enten måtte man sætte visse grænser, eller også måtte man foretage en beregning for hver enkelt, og det sidste ville blive uoverkommeligt. Iøvrigt er der her sket en ikke uvæsentlig ændring, idet man tidligere havde det således, at man fik et øget tillæg, såsnart man boede 20 km fra København. Udvalget har haft den opfattelse, at denne sondring ikke har kunnet opretholdes, idet man måtte erkende, at det for folk, som boede i den yderste udkant af København, og som var nødt til at bruge forskellige befordringsmidler og måske også busser, som var i privat eje, kunne være vanskeligere at komme til deres bopæl, end det er for den, der bor i 20 kms afstand, men umiddelbart op til en stærkt trafikeret jernbane. Derfor er denne regel blevet ændret til 45 km, og samtidig dermed har man ladet de bestemmelser falde væk, hvorefter de, der boede over 75 km fra København, var ligestillet med dem, der boede i en fjernere afstand.

Hvad er det så, der gemmer sig under det skattefri omkostningstillæg? Ja, det er først og fremmest de almindelige repræsentationsomkostninger, som stillingen medfører, nemlig udgifter til porto, telefonsamtaler m. v. Dertil kommer rejser til møder i valgkredsen, hvorved jeg ikke tænker på politiske agitationsmøder, men på de mange tilfælde, hvor vælgerne ønsker at drøfte et eller andet forhold med deres repræsentant på tinge. Der er naturligvis ingen, der i sådanne tilfælde får biludgifter eller andre udgifter refunderet. Man kommer heller ikke uden om, at der i mange tilfælde bliver trukket økonomisk på et folketingsmedlem, netop under henvisning til, hvad vedkommende tjener, men hvor vedkommende under andre omstændigheder ville kunne sige nej, og endelig er der

udgifterne under rejse til og ophold i København under møderne. I år venter man, at folketinget tager ferie den 3. juni, men der vil afgjort være en tendens til stadig længere mødeperioder, ikke fordi landstinget er afskaffet, men fordi arbejdsstoffet bliver mere omfattende, og ingen kan på forhånd garantere, at det f. eks. ikke bliver nødvendigt med en mødeperiode i september i år.

Man må også huske, at selvom folketinget ikke holder møder, må adskillige medlemmer deltage i møder i sommertiden. Det gælder f. eks. medlemmerne af finansudvalget og af det udenrigspolitiske nævn, og som bekendt modtager folketingsmedlemmerne ikke en øre i godtgørelse for udvalgs-møder, hvadenten de holdes i mødeperioden eller efter dens ophør. Måske er det ikke helt rigtigt, når jeg sagde „som bekendt“. Jeg har nemlig erfaring for, at der stadigvæk er mange medborgere, som går rundt med den forestilling, at der udbetales et vist beløb pr. udvalgs-møde, og jeg har derfor benyttet lejligheden til nu at få rammet en pæl igennem denne misforståelse.

Under omkostningstillægget kommer naturligvis også udgifter til modtagelse af vælgere i København.

Heller ikke ved fastsættelse af omkostningsbeløbet tør jeg garantere, at man i alle tilfælde har truffet det rigtige. For nogle er det måske for ringe, for andre for stort, men gælder det samme ikke de skattefri repræsentationsbeløb, som står til rådighed for en række andre medborgere? Når udegående journalister i København har lov til at fradrage 15 pct. af deres løn, er det måske for lidt for de fleste, men ingen tør nægte, at det måske er for meget for enkelte. Når en række tjenestemænd får repræsentationstillæg, gælder det samme for dem. Det gælder også for en række repræsentanter, som har tilladelse til uden dokumentation at foretage et større fradrag end den fastsatte norm, og det gælder for forretningsdrivende i repræsentative stillinger, som uden dokumentation kan fradrage større beløb som repræsentationsudgifter. Principielt er der ingen forskel på folketingsmedlemmernes omkostningstillæg og det beløb, som mange medborgere har lov til at fradrage på deres selvangivelse. Taget som helhed må jeg anse de

[Holger Eriksen.]

foreslåede omkostningstillæg for fuldt forsvarelige.

Hvad pensionsordningen angår, er der stort set kun tale om redaktionelle ændringer. Som bekendt betaler folketingsmedlemmerne ifølge den nugældende ordning 7½ pct. af grundbeløbet til dækning af udgifterne ved pensioneringen og får ved deres udtræden af tinget, dog ikke før det fyldte 65. år, og kun forsåvidt de har haft sæde i tinget, efter at de er fyldt 50 år, en pension, som er graderet i forhold til den tid, de har haft sæde i tinget; ingen kan få pension, som ikke i 10 år har været medlem. Med ændringen har man måttet fiksere pensionsbidraget; det bliver nu 450 kr. årlig, hvilket er ca. 25 kr. mere end tidligere. I pensionsbeløbet indregnes de fire portioner, som tjenestemændene sidst har opnået; og som folketingets medlemmer havde krav på, samt tre portioner, der ikke tidligere har været medregnet. Beløbene for de ekstraordinære tillæg afrundes, men iøvrigt er der ikke rørt ved pensionernes størrelse, der altså hverken hvad ydelse eller hvad goder angår adskiller sig væsentligt fra det hidtil gældende.

Jeg anbefaler lovforslaget til vedtagelse.

Alfred Jensen: Som det fremgår af lovforslaget, er der ikke noget medlem af den kommunistiske gruppe, der står som medforslagsstiller. Det betyder, at den kommunistiske gruppe ikke kan gå ind for lovforslaget. Jeg må sige, at den kommunistiske gruppe har været orienteret om de forhandlinger, der foregik, og har modtaget visse oplysninger om baggrunden for det foreliggende forslag. Noget materiale, der nærmere viser virkningen for de enkelte medlemmer af lønstigningen og ændringerne af selve vederlagssystemet, har vi dog ikke set. Det har vi heller ikke fundet nødvendigt. Det, der var udgangspunktet for os og vel har været det for alle andre, er det spørgsmål, om en del af folketingsmedlemmernes vederlag skal være skattefrit eller ej. Diskussionen om denne sag startede med angreb på folketingsmedlemmernes skattefrihed for en vis del af vederlaget, og dette var vel årsagen til, at det lovforslag, vi nys behandlede om tjenestemændenes løntillæg, ikke for folketings-

medlemmerne fastsatte de samme tillæg, som de har fået ved tidligere lejligheder på linie med tjenestemændene.

Vi har behandlet det foreliggende spørgsmål i vor gruppe og er kommet til det resultat, at hvis man forlangte, at vederlaget skulle beskattes til sidste krone, ville folketingsmedlemmerne være stillet dårligere end andre medborgere. Det ærede medlem hr. Holger Eriksen har allerede nævnt, hvorledes forretningsmænd og andre har mulighed for at foretage fradrag på selvangivelsen, endog uden kontrol. Jeg kunne naturligvis føje andre eksempler til, men da der ikke er nogen uenighed herom, kan jeg nøjes med at fastslå, at vi kom til det resultat, at det ville være en urimelighed at forlange beskatning af det fulde vederlag. Jeg har med interesse — og det gælder hele vor gruppe — set, at man i forretningsordensudvalget og andre instanser, der har behandlet disse spørgsmål, er kommet til samme resultat.

De nuværende skattefrie beløb er for folketingsmedlemmer i hovedstaden 6 300 kr., i anden zone 8 000 kr. og i tredje zone — jeg bruger dette begreb, fordi det er let at operere med — 9 700 kr. Det foreliggende lovforslag indeholder foruden en ændring af zoneinddelingen forslag om et omkostningstillæg, som det kaldes, på 4 000 kr. for folketingsmedlemmer i hovedstaden eller det, jeg vil kalde for første zone, på 6 000 kr. i anden zone og på 10 000 kr. i tredje zone. Som man vil se, bliver det skattefrie beløb for ca. halvdelen af folketingsmedlemmerne omtrent det samme, som det har været hidtil, idet det nu er 9 700 kr. og herefter bliver 10 000 kr. Man kan da sige, at de, der har ført agitationen for, at folketingsmedlemmerne skulle betale skat til sidste hvid, ikke har høstet nogen stor sejr. Et resultat har de naturligvis fået, men når man ser på de omstændigheder, hvorunder sejren er hjemført, har man vist lov at sige, at den er dyrekøbt for dem, som troede, der kunne spares penge ved en sådan ændring. Den har nemlig kun kunnet gennemføres ved hjælp af en lønforhøjelse, som er temmelig stor. Det viser sig, at det beløb, der skal beskattes for hovedstadens vedkommende — jeg ser igen bort fra de ændringer i zonerne, der gennemføres ved forslaget — er forhøjet fra 6 300 kr. op til 16 000 kr. I anden zone,

[Alfred Jensen.]

altså for dem, der bor fra 20 km og indtil 75 km fra hovedbanegården, er beløbet forhøjet fra 8 000 kr. op til 16 000 kr. For alle, der bor udenfor Sjælland, andrager forhøjelsen fra 9 700 kr. op til 16 000 kr. Agitationen for, at vederlaget skulle beskattes fuldtud, har i virkeligheden ført til en klækkelig forhøjelse af vederlaget. Det beløb, der udbetales de enkelte medlemmer, stiger meget stærkt. I hovedstaden bliver det samlede beløb, der udbetales, 20 000 kr. mod nu 12 700 kr., i anden zone 22 000 kr. mod nu 16 000 kr. og i tredje zone 26 000 kr. mod nu 19 400 kr.

Denne kolossale forhøjelse af de vederlag, som udbetales folketingsmedlemmerne, gennemføres på et tidspunkt, da man ikke finder mulighed for at yde tilstrækkelige lønforhøjelser til andre medborgere. Vi behandlede her for et stykke tid siden slagteriarbejdernes overenskomst, hvad vi var tvunget til, fordi vi ellers stod overfor en strejke, og man påstod, at dette var tilstrækkelig grund til, at folketinget skulle behandle sagen. Der var tale om maksimalforhøjelser af lønnen på 21 øre i timen. Såvidt jeg kan se, kan det for slagteriarbejderne maksimalt kun blive til 500 kr. årligt, men det så måske stort ud i betragtning af, at arbejderne i almindelighed bortset fra visse småændringer måtte nøjes med maksimale lønforhøjelser på 350 kr. årligt.

Nu har vi lige ved anden behandling fastslået, at tjenestemændene i indeværende finansår kun må få 4 portioner reguleringstillæg, hvilket for de lavest lønnede ikke bliver stort mere end 500 kr. årligt. Sammenlignet hermed er det klækkelige lønforhøjelser, der gives folketingsmedlemmerne, og så hører man endda, at der er medlemmer af tinget, der dårligt nok får nogen fordel ud af det. Når det ser sådan ud, at der går så meget til skatten, spørger man sig selv, om vi ikke burde være blevet ved det gamle og nøjes med den regulering, som finansministeriet havde påtænkt. Det forekommer mig, at det havde været en rimeligere ordning.

Vi kommunister er ikke modstandere af, at folketingsmedlemmerne får et sådant vederlag, at de er i stand til at eksistere derfor, men vi har den opfattelse, at man ikke skal lønne dem helt op i skyerne. Det

må være tilstrækkeligt, når der betales et så stort vederlag, at man kan leve en tilværelse, som den store part af vælgerne må leve under, d. v. s. den tilværelse, der føres af tjenestemænd, funktionærer og arbejdere. Det forekommer os, at vi er kommet altfor højt op. Derfor kan vi ikke være med til at gennemføre de foreslåede ændringer.

På samme måde vendte vi os i sin tid imod indførelsen af pensionsordningen. Vi fandt det urimeligt at gennemføre en pensionsordning for rigsdagsmænd, når man ikke fandt mulighed for at løse problemet for de gamle i al almindelighed. Vi har den opfattelse, at folketingsmedlemmers forhold ikke kan sammenlignes med tjenestemænds. De er nu engang vælgerne tillidsmænd, og de skal naturligvis have mulighed for at bestride deres hverv uden økonomisk afsavn, men de skal heller ikke lønnes eller stilles bedre. Det er, synes vi derfor, også urimeligt, at man rører ved pensionsordningen. Nu hørte jeg ganske vist ordføreren for forslagsstillerne, det ærede medlem hr. Holger Eriksen, sige, at der ikke var tale om nogen forhøjelser af de satser, der foreslås for pensionen. Det er jeg ikke i stand til at afgøre. Jeg havde nu ellers regnet ud, at der var tale om en forhøjelse, og jeg forstod da også på det ærede medlem, at der blev en forhøjelse på 3 portioner, men det er muligt, jeg ikke fik helt fat på det. Under alle omstændigheder er vi ikke tilhængere af, at en sådan ordning gennemføres, og vi finder det urimeligt at forsøge at forhøje pensionen på et tidspunkt, hvor man ikke kan finde udvej for at give aldersrentemodtagerne 300 kr. til ægtepar og 200 kr. til enlige om året.

Jeg kunne naturligvis komme ind på flere af bestemmelserne i dette forslag, men det er ikke fornødent for mig. Jeg har med mine udtalelser villet motivere, hvorfor vi ikke kan gå ind for det foreliggende lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen.

[Formanden.]

Fra udenrigsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse:

„Udenrigsministeriet.
København, den 21. maj 1954.

Til De Forenede Nationers plenarforsamling er den danske regering i henhold til artikel 9, punkt 2, i De Forenede Nationers pagt berettiget til at sende indtil fem repræsentanter, hvorhos der i henhold til regel 21 i plenarforsamlingens forretningsorden kan sendes fem suppleanter, altså ialt ti medlemmer.

Da regeringen ønsker, at fire medlemmer af den danske delegation til De Forenede Nationers 9. plenarforsamling, der tirsdag den 21. september d. å. træder sammen i New York, som tidligere udnævnes efter forslag fra folketingets, henstiller udenrigsministeriet til folketingets formand at foranledige udpeget de pågældende fire delegationsmedlemmer.

H. C. Hansen.

Til folketingets formand.“

Ved folketingsmændene Damsgaard og Fibiger er modtaget en henvendelse fra Centralforeningen for Fiskeriforeninger i Thisted amt vedrørende Hanstholmhavnen.

Henvendelsen vil blive overgivet til finansudvalget.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 26. maj, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om apotekervæsenet.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov nr. 182 af 23. juni 1932 om sundhedsvæsenets centralstyrelse.

3) *Redegørelse af udenrigsministeren.*4) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks medvirken ved oprettelse og drift af et skandinavisk hospital i Korea.

5) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i forsorgslovens § 257 vedrørende talelidende.

6) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Politiets ledelse m. v.).

7) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ekspropriation i militære øjemed.

8) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i militær straffelov.

9) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i militær retsplejelov.

10) *Tredie behandling af:*

Forslag til lov om talsmænd og klageadgang for menige af det militære personel.

11) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 131 af 17. april 1916 om lodsvæsenet med senere ændringer.

12) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om rettens pleje af 11. april 1916. (Oprettelse af retskreds nr. 7: Hørsholm birk, oprettelse af et yderligere dommerembede i retskredsen nr. 38: Odense købstad, og nr. 86: Esbjerg købstad m. v., samt nedlæggelse af retskreds nr. 91: Nørre Rangstrup og Hviding herreder).

13) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i og tilføjeselser til lov om rettens pleje af 11. april 1916. (Telefonaflytning).

14) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

Mødet hævet kl. 19⁵.

117. møde.

Onsdag den 26. maj kl. 10.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om apotekervæsenet.

(Første behandling findes i tidenden sp. 940; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 945).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov nr. 182 af 23. juni 1932 om sundhedsvæsenets centralstyrelse.

(Første behandling findes i tidenden sp. 940; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 945).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, de stillede ændringsforslag samt spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under eet.

Ordføreren (Mørk): Som det fremgår af betænkningen, er der udført et meget omfattende arbejde i udvalget. Jeg skal undlade at komme ind på alle de 47 ændringsforslag, der er stillet til de to lovforslag; jeg skal indskrænke mig til nogle bemærkninger om de vigtigste af ændringsforslagene og iøvrigt nøjes med at henvise til betænkningen.

Det, udvalget hovedsagelig har koncentreret sit arbejde om, er apotekerlovens to hovedområder: afgifter af og tilskud til apoteker samt specialiteterne. Hvad angår afgifterne, bliver det således, at det i lovforslaget foreslåede nye afgiftssystem bibeholdes uændret, men ordningen træder først

i kraft den 1. januar 1957. Der gives altså apotekerne en 2-årig overgangstid, hvor de nuværende bestemmelser om afgifter og tilskud er gældende.

Med hensyn til specialiteterne foreslår lovforslaget som hovedregel for optagelse i specialitetsregistret 20 år for nye specialiteter og 5 år for ældre specialiteter. Denne hovedregel er bibeholdt for begge kategorier. Dog skal nu registrering kunne ske på een gang for en periode af 20 år i stedet for lovforslagets periode på 10 år plus 2 gange 5 år. I forbindelse hermed er det pålagt sundhedsstyrelsen senest ved udløbet af 5 år fra det tidspunkt, en specialitet er optaget i registret, at underkaste specialiteten en fornyet bedømmelse, også med hensyn til navnespørgsmålet, idet betingelsen for fortsat godkendelse af særnavnet er, at den ved fremstillingen ydede indsats stadig må anses for særlig værdifuld for befolkningens lægemiddelforsyning. Selvom hovedreglen for registrering altså er 20 år, er man i udvalget enig om at indføre denne dispensationsordning, således at særnavne kan opretholdes udover de 20 år. Dette vil kun gælde i særlige tilfælde, hvor en i specialiteten indeholdt virksom bestanddel udelukkende hidrører fra en af ansøgeren gennemført omfattende og udfra en såvel medicinsk som økonomisk bedømmelse for befolkningens lægemiddelforsyning særlig ønskelig grundfabrikation. Hvad angår begrebet grundfabrikation, vil jeg henvise til betænkningen, hvor dette begreb er nærmere defineret. Ved denne ændring i lovforslaget gives der mulighed for at præmiere de fabrikker, der har gjort og i fremtiden vil gøre en særlig fremragende indsats såvel ved forskning som ved fremstilling af et betydningsfuldt lægemiddel. For de ældre specialiteter, som lovligt er bragt i handelen før lovens ikrafttræden, er der sket en ændring, således at reglerne her ikke bliver strammere end de regler, som gælder for fremtidige specialiteter; det gælder både med hensyn til adgangen til eventuel forlængelse af registreringen og navnespørgsmålet.

Ved behandlingen af spørgsmål vedrørende specialiteters forbliven i registret og navne- og prisspørgsmål foreslås den ændring, at en repræsentant for De samvirkende Centralforeninger af Sygekasser i